

REPUBLIKA SLOVENIJA

URAD RS ZA MEROSLOVJE

Grudno nabrežje 17, 1000 Ljubljana
t: 01 244 27 00, f: 01 244 27 14, e: gp.mirs@gov.si
www.mirs.si

UPORABA MERSKIH ENOT

Dušanka Škrbić

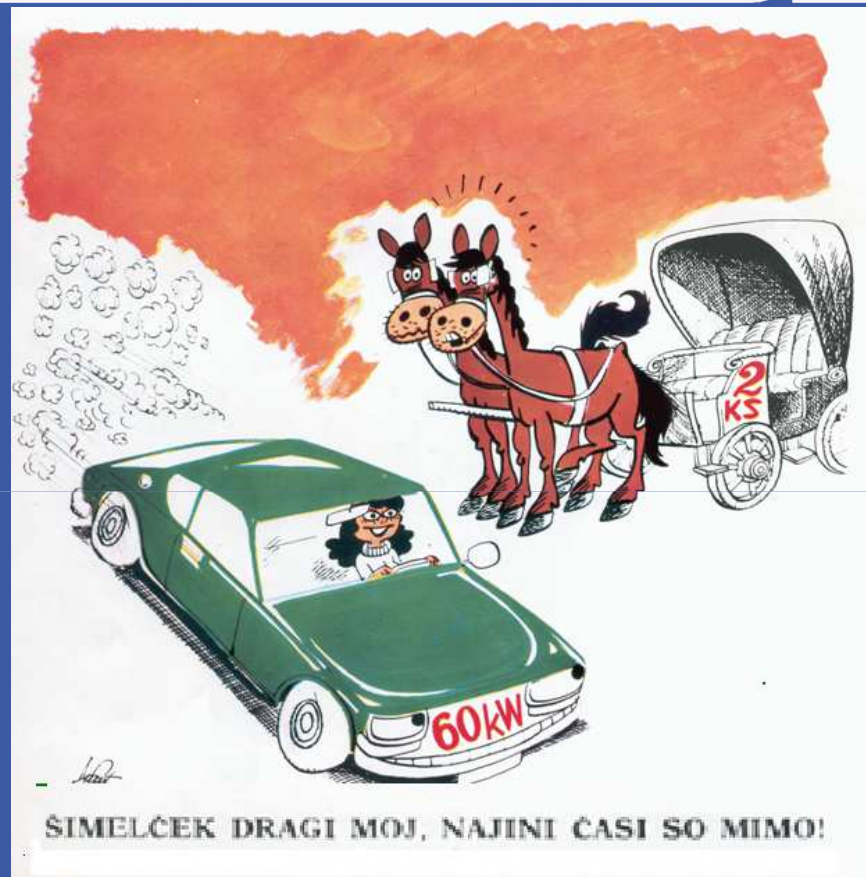
Sektor za meroslovni nadzor

Trgovinska zbornica Slovenije

Ljubljana, 21. oktober 2008

NEPRAVILNA UPORABA MERSKIH ENOT

NEPRAVILNA UPORABA MERSKIH ENOT

Karati - tisočinke

Unče - grami

ZAKAJ MEDNARODNI SISTEM ENOT

Kaj bi bilo, če bi lahko vsak uporabljal svojo enoto?

Npr.:

5 različnih vrednosti “galon”,

6 različnih vrednosti “čevljev”

3 vrednosti “konjskih moči”

Bi vedeli katera je »taprava«?

Mednarodno usklajena merjenja in izražanje rezultatov le teh

Jasno in nedvoumno izražanje brez podvajanja in zmede

- Angleški kralj Henrik I (1068 - 1135): jard
- Kralj Edvard II (1284 - 1372): cola (palec, inčo)
- Leto 1830: Gaussov metrični sistem
- Leto 1860: CGS sistem

• 20. 5. 1875 v Parizu podpis metrske konvencije

Naši prostori

- Obdobje cesarice Marije Terezije (1717-1780)
- 1962 sprejet Zakon, ki obravnava merske enote

ENOTE SI SISTEMA

- Osnovne
- Izpeljane
- Dopolnilne enote
- Desetiški
mnogokratniki

OSNOVNE ENOTE SI SISTEMA

Fizikalna veličina Oznaka Ime osnovne enote SI Oznaka enote SI

dolžina *l* meter *m*

masa *m* kilogram *kg*

čas *t* sekunda *s*

električni tok *I* amper *A*

temperatura *T* kelvin *K*

množina snovi *n* mol *mol*

svetilnost *I_v* kandela *cd*

- Zakon o meroslovju
- Odredba o merskih enotah/ Direktiva o merskih enotah
- Standardi SIST ISO 2955, SIST ISO 31 in SIST ISO 1000

- Merska enota za delo in energijo: »kalorija«
- Merske enote za dolžino: »palec«, (»inch«, »cola«), »milja«
- Merske enote za volumen: »galona«, »sodček«
- Merska enota za maso: »unča«
- Merska enota za moč: »konjska moč«

PRAVILNO OZNAČEVANJE MERSKIH ENOT

Primeri:

- 74 kW (100 KM)
- 38 cm (15 in)
- 32 g (1 oz)
- 10 J (2,38 cal)
- 50 N (5 kp)

NEPRAVILNO IZRAŽANJE FIZIKALNIH VELIČIN

- Kaj tehtamo maso ali težo?
- Tlak ali pritisk?

Masa je skalar merjen v kg, teža (sila) pa vektor merjen v N.

Masa je lastnost telesa, ki ne more spremeniti njegove lege in hitrosti, medtem ko je sila teže odvisna od lokalne vrednosti g .

Masa telesa je enaka na Luni in na Zemlji, sila teže pa je na Luni le $1/6$ sile teže na zemlji.

PRAVILNO OZNAČEVANJE IN PISAVA MERSKIH ENOT

- dag namesto dkg
- cl namesto ccl
- Pravilna pisava:
Simboli fizikalnih veličin: poševno
Imena enot: pokončno
Med enoto in številko presledek

KDAJ SE BOSTE ŽE VENDAR NAVADILI PRAVILNO OZNAČEVATI DEKAGRAM?

MIRS

NADZOR NA PODROČJU MERSKIH ENOT

V letu 2005:

- izvedenih 60 nadzornih pregledov

V letu 2006:

- 13 nadzornih pregledov-opozoril

V letu 2007:

- 18 nadzornih pregledov - opozoril
- 4 odločbe o prekršku z opomini

- Zloženka merske enote
- Nadzorni pregledi
- Pretvornik merskih enot

PRETVORNIK MERSKIH ENOT

Mozilla Firefox

Datoteka Urejanje Pogled Zgodovina Zaznamki Orodja Pomoč

http://www.mirs-info.si/UnitConverter_v1_0/UnitConverter.php?IDSI=1

MIRS info

guest Pretvornik merskih enot

PRETVORNIK MERSKIH ENOT

VELIČINA

>> dolžina <<

masa

moč

prostornina

tlak

energija

sila

Pretvornik enot za veličino: dolžina

3 čevelj [ft] = 0,9144 meter [m]

Pretvori

Čevelj je imperialna enota oziroma enota anglosaškega merskega sistema, ki se je uporabljal v Združenem kraljestvu in njegovih kolonijah.

meter [m]
centimeter [cm]
cola ["]
čevelj [ft]
kilometer [km]
mikrometer [µm]
milimeter [mm]
milja [mi]
palec [in]

PRETVORNIK MERSKIH ENOT

Mozilla Firefox

Datoteka Urejanje Pogled Zgodovina Zaznamki Orodja Pomoč

http://www.mirs-info.si/UnitConverter_v1_0/UnitConverter.php?IDSI=1

MIRS info

guest Pretvornik merskih enot

Pretvornik enot za veličino: dolžina

3 meter [m] = 9,84251968504 čevelj [ft] *

Pretvori

- čevelj [ft] *
- meter [m]
- centimeter [cm]
- cola ["]
- čevelj [ft]
- kilometer [km]
- mikrometer [μm]
- milimeter [mm]
- milja [mi]
- palec [in]

* Enota čevelj je nedovoljena enota in se sme uporabljati samo tako, da je zapisom dovoljenih enot.

Čevelj je imperialna enota oziroma enota anglosaškega merskega sistema, ki se uporablja v Združenem kraljestvu in njegovih kolonijah.

PRETVORNIK MERSKIH ENOT

VELIČINA

>> dolžina <<

masa

moč

prostornina

tlak

energija

sila

Hvala za pozornost!

